

Odbor za kulturo in izobraževanje

2017/2023(INL)

26.1.2018

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za pravne zadeve

s priporočili Komisiji o čezmejnih zahtevah za vrnitev umetniških del in kulturnih dobrin, zaplenjenih v oboroženih spopadih in vojnah (2017/2023(INL))

Pripravljavec mnenja (*): Nikolaos Hundis (Nikolaos Chountis)

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 54 Poslovnika

(Pobuda – člen 46 Poslovnika)

PA_INL

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za pravne zadeve kot pristojni odbor, naj v predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja, da se z izobraževanjem učimo tudi spoštovati in ceniti umetniška dela in druge kulturne dobrine kot del kulturne dediščine in identitete in da ima torej pomembno vlogo pri preprečevanju in odvračanju od plenjenja in nedovoljenega trgovanja s kulturnimi dobrinami; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo in podpirajo izobraževalne dejavnosti in dejavnosti ozaveščanja na tem področju, tudi pri neformalnem in priložnostnem učenju;
2. poudarja, da je treba zaradi čezmejnne narave večine zahtev za vračilo kulturnih del izdelati jasen in dosleden čezmejni pristop, s katerim bodo premagane sedanje težave, hkrati pa se bodo lažje dosegle pravične in poštene rešitve; poziva Komisijo, naj pripravi načrt za ustanovitev svetovalnega organa na ravni Evropske unije, ki bi državam članicam in drugim subjektom pomagal pri prizadevanjih, da se najdejo in identificirajo zaplenjena kulturna dela in druge kulturne dobrine ter se vrnejo zakonitim lastnikom;
3. poudarja, da je plenjenje umetniških del in drugih kulturnih dobrin med oboroženimi spopadi in vojnami, pa tudi v mirnem času, pereče skupno vprašanje, ki ga je treba reševati preventivno in z vrnitvijo zaplenjene kulturne lastnine, da bi se zavarovala in zagotovila celovitost kulturne dediščine in identiteta družb, skupnosti, skupin in posameznikov;
4. poudarja, da je treba dejavno spodbujati sistematično, kakovostno in neodvisno preverjanje izvora, da bi lahko identificirali zaplenjena umetniška dela, olajšali njihovo vrnitev zakonitim lastnikom, oblikovali popolnoma pregleden, odgovoren in etičen trg z umetninami ter da bi se učinkovito preprečilo plenjenje in prekupčevanje umetniških in kulturnih dobrin iz oboroženih spopadov in vojn ter odvračalo od teh dejavnosti; je seznanjen z možnostmi, ki jih na tem področju nudijo evropski finančni instrumenti; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo in podpirajo posebne programe usposabljanja na področju preverjanja izvora na ravni Unije in nacionalni ravni, da bi lahko zlasti udeleženi v boju proti nedovoljenemu trgovanju s kulturnimi dobrinami razvili in izboljšali svoje znanje, tudi s pomočjo čezmejnih projektov;
5. pozdravlja predlog Komisije za uredbo o uvozu predmetov kulturne dediščine z dne 13. julija 2017; ob upoštevanju svetovnih razsežnosti trga z umetninami in števila predmetov v zasebni lasti poudarja, da si je treba nadalje prizadevati za čezmejnne vrnitve umetniških del in kulturnih dobrin, zaplenjenih med oboroženimi spopadi in vojnami; poudarja, da sta preverjanje izvora in sodelovanje na evropski ravni dokazano učinkovita pri identifikaciji zaplenjenih predmetov in omogočanju njihovega posledičnega vračila ter v nekaterih primerih preprečevanju financiranja terorističnih skupin in vojn;
6. se zaveda, da je preverjanje izvora tesno povezano s potrebno skrbnostjo ob nakupu umetniških del ter predstavlja poglobljen nalogo vseh udeleženi na trgu umetnin, saj je kupovanje ukradenih umetnin, namerno ali iz malomarnosti, po nekaterih nacionalnih

zakonih kaznivo;

7. poziva države članice, naj ustrezno ukrepajo, da bi se končalo nezakonito trgovanje s kulturnimi dobrinami z ozemlja držav v vojni, kot sta Sirija in Irak, s čimer bi tudi preprečili, da se umetniška dela uporabljajo kot vir za financiranje terorizma;
8. obžaluje, da zaradi pomanjkanja določb, zaradi popustljivosti ali razlike med določbami držav članic v zvezi s preverjanjem izvora in potrebno skrbnostjo, številnih čezmejnih zahtev za vračilo ni mogoče izvršiti učinkovito in usklajeno, to pa lahko pripomore k plenjenju in prekupčevanju ter spodbudi tihotapstvo; zaradi pomanjkanja skupnih standardov je ustrezní postopek še vedno nejasen vsem deležnikom, tudi muzejem, prodajalcem in zbirateljem umetnin, turistom in potnikom; zato poziva Komisijo, naj poskrbi za harmonizacijo predpisov o preverjanju izvora in vključi nekatera temeljna načela konvencije UNIDROIT iz leta 1995 o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine;
9. ugotavlja, da je vse večja ozaveščenost javnosti o umetninah in kulturnih dobrinah, zaplenjenih med 2. svetovno vojno, in o novjšem porastu plenjenja umetnin in kulturnih dobrin med spopadi v Iraku in Siriji, ter tudi o pomenu preverjanja izvora privedla do nastanka koristnih virov za ugotavljanje lastniške zgodovine umetniških del; ceni pobude muzejev in drugih javnih in zasebnih institucij za razvoj orodij, ki bodo olajšala preverjanje izvora; poziva Komisijo, naj natančno popiše obstoječe podatkovne zbirke ter načrtuje oblikovanje osrednje zbirke podatkovnih zbirk, ki bo upoštevala razpoložljive informacije, bo redno posodobljena in dostopna vsem ustreznim deležnikom;
10. meni, da bi lahko na podlagi te centralne zbirke podatkovnih zbirk uveljavili skupni sistem za katalogiziranje, v okviru katerega bi uporabljali standardizirane dokumente o identifikaciji predmeta; zato poziva Komisijo, naj spodbuja uvedbo dokumentov o identifikaciji predmeta, ki so jih razvili in razširili Mednarodni muzejski svet in druge organizacije, kot tržni standard na vsem notranjem trgu;
11. meni, da bi bilo treba za omogočanje ustreznega preverjanja izvora ustvariti čim podrobnejšo evidenco listin ali register transakcij; poziva Komisijo, naj dejavno podpre sestavo skupnih smernic o tovrstnih evidencah in naj sprejme ustrezne ukrepe za spodbuditev držav članic, da uvedejo splošno obveznost strokovnjakov za trg z umetninami, da vodijo tako evidenco in da v splošnem ravnajo v skladu s konvencijo UNIDROIT iz leta 1995 o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine;
12. meni, da bi morala Komisija poskusiti sodelovati s tretjimi državami in ustvariti plodno sodelovanje ob upoštevanju načel iz Konvencije UNIDROIT iz leta 1995 o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine, da bi imela na voljo sklop pravil, s katerimi bi učinkovito preprečevala plenjenje in tihotapstvo umetnin in kulturnih dobrin ter dosegla v celoti pregleden, odgovoren in etičen svetovni trg umetnin;
13. poziva Komisijo, naj spodbuja države članice k izmenjavi informacij o obstoječih praksah na področju preverjanja izvora kulturnih dobrin ter naj okrepijo sodelovanje, da bi harmonizirale nadzorne ukrepe in upravne postopke pri določanju izvora kulturnih dobrin;
14. poziva Komisijo, naj spodbuja in finančno podpira preverjanje izvora po vsej Uniji;

predlaga, naj Komisija organizira forum za razprave za izmenjavo najboljših praks in iskanje najboljših rešitev za sedanost in prihodnost;

15. poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe, s katerimi bo izboljšala zavest na trgu umetnin, pa tudi pri morebitnih kupcih umetniških del, kako pomembno je preverjanje izvora, saj je tudi vezano na obveznost skrbnega pregleda;
16. podpira idejo, da bi se postopki za čezmejno vračanje umetnin in kulturnih dobrin, zaplenjenih v oboroženih spopadih in vojnah, in dejavno spodbujanje preverjanja izvora vključili v pobudo za leto 2018, Evropsko leto kulturne dediščine; zato poziva Komisijo in delovno skupino, ki jo je Komisija sestavila, da vključi to točko v delovni načrt za dejavnosti za leto 2018, Evropsko leto kulturne dediščine.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	23.1.2018
Izid končnega glasovanja	+: 24 -: 3 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Hundis (Nikolaos Chountis), Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Angel Džambazki (Angel Dzhambazki), Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, John Procter, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis), Bogdan Andrzej Zdrojewski, Krystyna Łybacka
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Algirdas Saudargas

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

24	+
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
EFDD	Isabella Adinolfi
ENF	Dominique Bilde
GUE/NGL	Nikolaos Hundis (Nikolaos Chountis), Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis), Bogdan Andrzej Zdrojewski
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Petra Kammerevert, Krystyna Lybacka, Luigi Morgano, Julie Ward
Verts/ALE	Jill Evans, Helga Trüpel

3	-
ECR	Angel Džambazki (Angel Dzhambazki), Rupert Matthews, John Procter

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani